

Se talen illustreret her:

www.american-pictures.com/dansk/artikler/Tale-til-Melchiorprisen.htm

Kære venner.

Tusind tak for denne pris. Hvad skal jeg dog sige om at bygge bro mellem mennesker, der helst vil gemme sig i deres bobler? Så lad mig inspireret af Jens Galschiøts smukke vanddråbe forsøge med det modsatte af bobler.

Fra mit arbejde med Ku Klux Klan at fortælle om hvordan små dråber kan blive til bølger, der smitter andre - både i USA og herhjemme.

Da filminstruktøren, Mads Ellesøe, hørte om min brobygning til USA's største klanleder Jeff Berry, fik han den skøre ide at lave en film om "racisten og antiracisten" på rejse til mine gamle sorte venner.

Men det gik ikke helt gnidningsfrit og var nær ved at ødelægge mit lange venskab med klanlederen.

For dialoger skal foregå i det skjulte, ikke foran kameraer!!!

Efter nogle dage var stemningen så giftig, at de to ikke kunne være i samme rum.

Mads syntes, Jeff var en modbydelig manipulator.

Jeff syntes, Mads var en ynkelig liberal snob.

Der var kun råd til ét motelværelse, så da Jeff måtte sove i min bil, var jeg ærlig talt nervøs for, at han i sit raseri ville stikke af med både bilen og mit udstyr.

Så jeg tvang mig selv til at sige: ***du må have tillid til det bedste i mennesket, hvis ikke vil det værste tage overhånd.***

Til sidst eksploderede den rasende klanleder.

Vi råbte så højt på en plads i Alabama at hele staten kunne høre det.

Da Jeff ville rejse hjem, standsede jeg ham fysisk.

Han hævdede næverne – men jeg gik helt tæt på og sagde roligt:

”Jeff, du er ikke voldelig. Jeg ved jo at du er god i hjertet.”

Mads så ud, som om jeg var sindssyg. Men jeg **vidste** det.

Jeg havde set det samme raseri hos mange af mine sorte venner i ghettoen.

Bag hadet lå altid noget andet – et sår, en smerte.

Og hvis man tør blive stående længe nok, kan man nå derind.

Jeff fulgte faktisk med tilbage. Og den aften skete der noget, jeg ikke kunne have planlagt.

Da jeg udenfor motellet prøvede at få vejret igen, kaldte en kvinde i mørket:

”So, you got some trouble there?”

Jeg svarede: ”Yes – and I can hear – that you do too!”

Hun hed Cristy Warren. En fattig, hvid narkoprostitueret – og før jeg vidste af det, havnede jeg i sengen med hende og en flaske vodka lige efter hendes rasende opgør med en sort kunde.

Hun bøjede sig hele tiden beskyttede sammen som Jody Foster i filmen Nell om hendes voldtægtsangst, og da jeg nævnte dette, åbnede Cristy sig natten igennem gradvis op.

Hun var fra en Ku Klux Klan-familie, men var blevet misbrugt seksuelt af næsten hele sin familie. Som barn, helt fra hun var tre år gammel.

Som fjortenårig løb hun hjemmefra, endte som narkoman og prostitueret – men blev taget ind af en kærlig sort familie og var nu endt som det eneste hvide medlem af den blodige sorte bande, **The Crips**.

Bevæget lyttede jeg hele natten, mens hun talte og græd og lo og gestikulerede som Nell i filmen.

Og da solen stod op, tænkte jeg:

Denne kvinde kan redde vores filmprojekt.

Så næste morgen tog hun os ud for at besøge hendes Klan-far.

Han boede i en ussel skurvogn med tre hunde, skrald overalt, og et vildt blik i øjnene.

Da jeg hørte ham bruge "N-ordet" om low-trash-folk, der tager fra samfundet uden at give tilbage, **om både hvide og sorte**, lyste Jeff lyste op. For det var "my people", som han altid selvforagtende sagde med præcis samme definition på N-ordet om de fattige hvide.

Han ville nu gøre alt for Cristys syge far der i hans sort/hvide ghetto, og jeg kunne mærke at noget i Jeff begyndte at løsne sig.

Men den virkelige forløsning kom først dagen efter.

Jeg bad Mads tage kameraet og masser af øl med ud i en skov, hvor vi bredte tæpper ud.

Jeg satte Jeff overfor Cristy og sagde:

"Nu vil jeg fortælle dig Cristys historie. Lyt – med al din medfølelse."

Jeg begyndte at fortælle. Om hele aftenen før – overgrebene, smerten, selvmordsforsøgene, alt.

Jeg mærkede at min egen stemme brød i gråd.

Cristy græd, og til sidst trillede tårer også ned ad den hærdede Jeffs kinder, selvom han kæmpede for at holde masken.

Så rejste han sig uden et ord og gik dybt ind i skoven.

Jeg troede, han var væk for altid.

Men han kom tilbage.

Og da han satte sig igen, sagde jeg:

”Jeff, du ved godt, at det også er din historie. Ikke kun seksuelt – men de samme prygl og ydmygelser du fik som barn.

Din narkoprostituerede mor, der aldrig **så dig** mens hendes mænd slog dig.

Alt det, du aldrig vil tale om, smerten, du stadig kæmper med.

Du gemmer dig bare i klankutten mens Cristy gemmer sig i Amerikas mest voldelige sorte klan.”

Han sagde ingenting. Men ordene gik ind.

Resten af dagen var én stor gensidigt forløsende snak, som om de begge havde ventet hele livet på at blive set og hørt.

Også jeg selv blev ironisk nok ”frelst” på en måde.

I den sexhandlende Cristys motel fik vi besøg af en sort gangster ven, der solgte hende heroin.

Han blev paranoid og troede, jeg var politi, fordi jeg stadig havde en mikrofon i skjorten fra filmoptagelserne.

Mens jeg sov i bilen, sad han inde hos Jeff og Cristy og blev så paranoid af heroinen, som de kogte, at han truede med at skyde mig med pistolen.

Jeff, klanlederen, reddede mig ved at vise gangsteren min bog *Amerikanske Billeder*, fuld af fotos af mig sammen med sorte kriminelle.

"Se, Jacob er ikke politi," sagde Jeff. "Han er én af jer."

Da jeg vågnede næste morgen, serverede klanlederen mig kaffe i bilsengen og sagde stolt:

"I just saved your life, brother. That's what the Klan is for." 😊

Og jeg tænkte: ***det er sgu da frelsende brobygning på højt plan!***

To år senere inviterede Jeff mig ind i sin egen seng.

Nu var han forandret.

For efter vores brobyggende tur til mine sorte venner tog han hjem og opløste hele Ku Klux Klan.

Hvorpå de andre klanfolk prøvede at slå ham ihjel.

Han overlevede komaen, og både blind og lam prædikede han nu kærlighed i en kirke i stedet for had i en skov.

Og Cristy? Hun flyttede under politibeskyttelse væk fra sin sorte bande, skiftede navn, kom ud af misbruget – og havde lige vundet en pris som bedste studerende på sit universitet, da jeg sidst boede hos hende i 2011.

MEN DRÅBEN FLØD VIDERE

Hjemme i Danmark oplevede jeg siden på sociale medier en sort dansk kvinde, Naval, som konstant kaldte alle racister – også mig.

Jeg tænkte: ***den vrede dér – den kender jeg.***

Så jeg inviterede hende med til mit show *Amerikanske Billeder* i Odense.

Hun råbte og gestikulerede hele vejen i bilen, men under foredraget sad hun bomstille i fem timer.

Så næste dag inviterede jeg hende med til mit andet foredrag ***Kan vi elske Ku Klux Klan?***

Arrangeret for medarbejderne af Danmarks Radios underdirektør Charlotte Borg. Det var hende, der som helt ung til sin første film havde fået den skøre ide at sætte mig sammen med USA's største klanleder, Jeff Berry, og altså havde startet det hele.

Men der var kun ét ledigt værelse, så jeg sagde lidt nervøs til Naval:

"Vi bliver nødt til at dele sengen."

Til min overraskelse svarede hun - **en muslimsk kvinde fra Somalia** - "Det er da ikke noget problem." 😊

Jeg burde have vidst, at **det** betød, at jeg ikke ville få sovet meget.

For hun drak og festede hele natten med DR-folkene, mens jeg prøvede at få lidt ro.

Men næste morgen sad hun bomstille under mit tre timers foredrag – og bagefter, i bilen, kom forløsningen.

Hun fortalte, at hun som barn i Somalia var blevet konstant seksuelt misbrugt af alle mændene i familien – indtil hun som 8-årig blev omskåret og familien kort efter flygtede til Danmark.

Om at hun siden havde været alkoholiker og narkoman hele sit voksne liv – spærret inde på St. Hans et helt år – uden at nogen kunne hjælpe hende eller hun selv forstod hvorfor.

Indtil hun hørte mig tale om klanlederens lidelsesmønstre og om hvordan **irrationel vrede nogle gange bare er sorg i forklædning.**

Hun sagde: "Jeg troede, jeg var vred på alle andre som racister. Men jeg var vred på mine egne dæmoner."

Og dæmonerne så jeg havde hobet sig op i et afsindigt rod i hendes lejlighed.

Siden kom hun for at hjælpe mig med at sælge bøger til mit foredrag.

Hun var nu velklædt, ædru – og havde orden i sit liv.

Min søn besøgte hende bagefter og sagde til min forbløffelse:

"Far, der var da fuldstændig rent og pænt hjemme hos hende."

Da vidste jeg, at hun var blevet fri.

Og det er egentlig dét, jeg gerne vil sige i aften:

At brobygning ikke bare handler om at **tale sammen** – men om at **forløse hinanden.**

Og om at dette nogle gange er smittende og befriende fra land til land.

Som vi altid sagde i mine workshops mellem sorte og hvide i USA's universiteter,

"Hvis et lidelsesmønster angriber dig –

og kun et lidelsesmønster vil finde på at gøre det –

er hjælpen altid lige ved hånden.

Nemlig fra mennesket, der er spærret inde i lidelsesmønstret

og venter på at blive befriet."

For bag hvert et råb, enhver beskyldning, enhver mur af had – ligger der næsten altid en gammel smerte, der tigger om at blive hørt.

Hvis vi tør lytte længe nok,hvis vi tør blive stående,

.....så sker det mirakuløse at dette menneske viser sig at ligne os selv mere, end vi troede.

Fjenden bliver et menneske.

Og ja, som jeg altid understreger overfor Özlem, særligt når man tager skridtet fuldt ud og ***"går i seng med fjenden!"*** 😊

Det blev vist som lovet 10 minutter, Özlem, men jeg skal også lige sige tak.

Tak til alle jer derude som burde have fået prisen frem for mig.

Tak til dig, **Jeff Berry**, deroppe – for at lade mig opleve din kærlighed der i så mange år var låst fast i irrationel vrede.

Tak til, **Cristy Warren**, for **din** brobyggende hjælp som blev dråben der også frigjorde dig selv.

Tak til **Jodie Foster**, som ivrigt deltog i min workshop i Yale Univ. hvor jeg signerede min bog til hende.

Tak til dig **Mads Ellesøe** for din film om hvor svær brobygning er til det vi fejlagtigt kalder for "**had**".

Tak til **Charlotte Borg og Theis Mortensen** dernedefor at gøre mig til aktivt medlem af Ku Klux Klan i 15 år, hvorved I var med til også at forløse to andre klanledere, der modsat Jeff **virkelig havde blod på hænderne**.

Og særligt en tak til dig, **Naval**, for den rejse du tog mig med på til Somalia og fordi du siden har givet dråben videre i dit arbejde med socialt udsatte.

Tak til **min søn Daniel**, for den inspiration du giver mig som brobygger over hele verden efter at du selv lærte det som toårig blaffer i USA's sorte ghettoer.

Tak til **min datter Lalou**, der som psykolog gik til bombetræning og med skudsikker vest for at bygge bro til Al Shababs traumatiserede børnesoldater i Somalia - og **for hele to gange** at blive bombet ud af Gaza under arbejdet med at redde dets traumatiserede børn fra senere at tilslutte sig Hamas.

Og ja, tak til **min kone Vibeke** for at redde vore børn i alle de år hvor jeg levede i en illusion om at kunne redde hele verden.

Og tak til **Jens Galschiøt** – Danmarks største idealist – for alle de gange du lod mig overnatte i dine værksteder hvor du fremstillede denne smukke gyldne Dråbe.

Og tak **Bent Melchior** for at vise mig at det aldrig er for sent at bygge broer, da du tog mig med for at spille fodbold med afviste asylbørn – på din 90-års fødselsdag 😊

Og tak til min mangeårige kampfælle Özlemmed håbet om at du en dag vil forstå at begrebet ***"at gå i seng med fjenden"*** **også** bør inkluderes i jeres Brobygger Manual. 😊

Tak.

Men, men men, der er en trist slutning på denne historie.

Det var vigtigt at få alle mine medspillere med i dag, men da jeg forleden ringede til Cristy i Alabama opdagede jeg at hun nu er i fængsel.

Hun har netop myrdet sin far, parteret ham i badekarret og - for at skjule mordet - bagefter brændt hele det smukke hus ned, hvor jeg sidst boede hos hende.

Men jeg og Mads Ellesøe så hvor højt hun elskede sin far - lige så meget som hun

hadede ham for hans klanaktivitet.

For faren var under borgerretskampen med til som ung klanmand at brænde den berømte Greyhound bus med "freedom riders" netop der i Anniston, hvor han nu selv brændte op.

Så jeg er overbevist om at det er et medlidenhedsdrab og arbejder nu med Cristys forsvarsadvokat med alle mine billeder og Mads Ellesøs film på at overbevise dommerne om hendes dybe kærlighed til faren.

Hun hjalp os engang, nu kan vi hjælpe hende.

For brobygning er altid et "give and take" der aldrig slutter.

Men vi må aldrig opgive kampen - selv når mørkets kræfter som lige nu – i USA - synes at få overtaget!

I kan i morgen se min tale her med alle billederne på Brobyggernes hjemmeside.

www.american-pictures.com/dansk/artikler/Tale-til-Melchiorprisen.htm

Tak endnu engang for den flotte pris.

Jacob Holdt